

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 44/2547

นางเจริญใจ เข้มวงศ์ ผู้ฟ้องคดี เทศบาลตำบล โนนบุรี ที่1 กับพวกรวม 4 คน ผู้ถูกฟ้องคดี
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9

ย่อ / หลักกฎหมาย

ไม่มีย่อสั้น

คำพิพากษา

(สำเนา) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๔๔/๒๕๔๗ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เรื่อง อำนาจศาลเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ศาลปกครองขอนแก่น ระหว่าง ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ การส่งเรื่องต่อคณะกรรมการ ศาลปกครองขอนแก่นโดยสำนักงานศาลปกครองส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง (๓) ซึ่งเป็นกรณีคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องคดีโต้แย้งอำนาจของศาลที่รับฟ้องคดี และศาลที่ส่งความเห็นและรับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องอำนาจศาลในคดีนั้น ข้อเท็จจริงในคดี เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๙ นางเจริญใจ เข้มวงศ์ กับพวก ได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งต่อมาเรื่องดังกล่าวได้โอนมาเป็นคดีของศาลปกครองตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นคดีของศาลปกครองกลางและศาลปกครองขอนแก่น ตามลำดับ (คดีของศาลปกครองขอนแก่น หมายเลขดำที่ ๒๓๒/๒๕๔๕ ระหว่างนางเจริญใจ เข้มวงศ์ ผู้ฟ้องคดี กับเทศบาลตำบลโนนบุรี ที่ ๑ นายอำเภอสหัสขันธ์ ที่ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๓ และสำนักงานธนารักษ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดี) สรุปข้อเท็จจริงคดีนี้ได้ว่า เดิมผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลโนนศิลา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อทางราชการดำเนินโครงการก่อสร้างเขื่อนลำปาวในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ทำให้น้ำท่วมเขตสุขาภิบาลโนนศิลาทั้งหมด ทางราชการจึงย้ายสถานที่ราชการและอพยพราษฎรไปอยู่บริเวณ "โคกภูสิงห์" (ปัจจุบันคือ อำเภอสหัสขันธ์ ตำบลโนนบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์) ซึ่งเดิมเป็นที่ดินสงวนหวงห้ามไว้สำหรับให้ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันเป็นที่เลี้ยงสัตว์ โดยจัดตั้งนิคมสร้างตนเองลำปาวและจัดสรรที่ดินให้แก่ราษฎร ต่อมา ได้แบ่งพื้นที่ในเขตนิคมสร้างตนเอง ลำปาวบางส่วนเพื่อย้ายอำเภอสหัสขันธ์เดิมไปตั้งเป็นสุขาภิบาลโนนบุรี (ซึ่งต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลโนนบุรี) ผู้ฟ้องคดีได้รับจัดสรรที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยในเขตสุขาภิบาลโนนบุรีขนาดแปลงที่ดินที่ได้รับจัดสรรกว้าง ๑๐.๕๐ เมตร ยาว ๒๕ เมตร ใช้ปลูกบ้านแถวเรียงติดกันไป และในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ผู้ฟ้องคดีกับพวกประมาณ ๑๐ ราย ได้ไปบุกเบิกที่ดินรกร้างว่างเปล่าซึ่งมิใช่เป็นที่สาธารณะห่างจากบริเวณที่ได้รับจัดสรรให้เป็นที่อยู่อาศัยประมาณ ๑๐๐ เมตร เพื่อปลูกพืชไร่ประมาณ ๑-๓ งาน ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวตลอดมา ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ทางราชการได้ประกาศให้ราษฎรที่ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินและยังไม่มีเอกสารสิทธิไปขอจับจองที่ดินเพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีไปแจ้งการครอบครองที่ดินเพื่อขอ

ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เจ้าหน้าทีสำนักงานที่ดินกลับไม่ดำเนินการรังวัดให้โดยแจ้งว่า ที่ดินดังกล่าวเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้ง ยกเลิกการเช่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์และให้ผู้ฟ้องคดีออกไปจากที่ดิน ทั้งที่ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวตลอดมาและไม่เคยทำสัญญาเช่าที่ดิน ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวอ้าง ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า เดิมที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งที่ดิน สาธารณสมบัติของแผ่นดินโคกภูสิงห์ เมื่อมีการอพยพราษฎรออกมาจากพื้นที่น้ำท่วมในการสร้าง เขื่อนลำปาวทางราชการจึงจัดตั้งนิคมสร้างตนเองลำปาวในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ และดำเนินการถอน สภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ดินในส่วนดังกล่าวในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยออกเป็นประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๕ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ต่อมา ได้มีการออกประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ และพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔๙ พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อให้กรมประชาสงเคราะห์จัดสร้างนิคมสร้างตนเอง และใช้เนื้อที่บางส่วนให้เป็นที่อยู่อาศัยของราษฎรและเป็นที่ดินสร้างอำเภอสหัสขันธ์ต่อไป ซึ่งต่อมา ทางราชการได้ดำเนินการออกใบจองในที่ดินบางส่วนให้แก่ราษฎรที่ได้รับการจัดที่ดิน โดยผู้ฟ้องคดี ก็ได้รับการจัดที่ดินในครั้งนี้อีกต่อมา เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จัดทำโครงการจัดที่ดินโดยประกาศให้ ราษฎรที่มีที่ดินเป็นของตนเองแต่ยังไม่มีเอกสารสิทธิไปยื่นคำขอจับจอง (จ.ด. ๒) ปรากฏว่า ผู้ ฟ้องคดีได้ไปยื่นความประสงค์ขอจับจองที่ดินด้วย แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ไปทำการรังวัดสอบสวนสิทธิ แล้วเห็นว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์เป็นที่ดินสุขาและถูกกันออกจาก นิคมสร้างตนเองเพื่อจัดตั้งอำเภอสหัสขันธ์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ขึ้นทะเบียนที่ดินพิพาทเป็น ที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เจ้าหน้าที่จึงไม่สามารถออกใบจองให้ผู้ฟ้องคดีได้(ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ขอ ขึ้นทะเบียนบริเวณที่ดินแปลงพิพาทเป็นที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่ กรมธนารักษ์คัดค้านว่าที่ดินในเขตแผนที่ตามพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ คณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔๙ พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้กันที่ดินออกจากเขตนิคมสร้างตนเองเพื่อจัดตั้งอำเภ อสหัสขันธ์ ที่ดินดังกล่าวทั้งหมดจึงมีฐานะเป็นที่ราชพัสดุ) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การว่า ผู้ฟ้องคดีจะ อ้างกรรมสิทธิ์เหนือที่ดินดังกล่าวไม่ได้ เนื่องจากบริเวณที่ดินพิพาทเป็นที่ราชพัสดุและได้ ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว โดยไม่เป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ (๑) แห่ง ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพราะเป็นการถอนสภาพจากที่สาธารณประโยชน์เดิมเพื่อใช้ สร้างเป็นศูนย์ราชการ ยังคงสภาพเป็นทรัพย์สินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามนัย มาตรา ๑๓๐๔ (๓) กล่าวคือ เมื่อพิจารณาแผนที่ที่ดินพิพาทท้ายคำฟ้องและแผนที่ระวางที่ตั้ง ที่ราชพัสดุ พบว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่กล่าวอ้างว่า ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ นั้น อยู่ในเขตที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนเลขที่ กส. ๙๖๘ ทั้งหมด ซึ่งในการจัดทำ แผนที่ประกอบการขึ้นทะเบียนราชพัสดุในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ และในการสำรวจผู้บุกรุกเข้าไปในที่ดิน ที่จัดตั้งเป็นอำเภอสหัสขันธ์และที่ราชพัสดุของจังหวัดกาฬสินธุ์ในปีพ.ศ. ๒๕๓๓ ไม่ปรากฏการเข้า ถือครอบครองยึดถือใช้ประโยชน์ของผู้ฟ้องคดีในที่ราชพัสดุแปลงดังกล่าวแต่อย่างใด และไม่ปรากฏว่ามี การคัดค้านของผู้ฟ้องคดีในการขึ้นทะเบียน ราชพัสดุแปลงนี้ อนึ่งปัญหาที่ดินแปลงที่ตั้งอำเภอสหัส ขันธ์ได้มีปัญหายืดเยื้อมาเป็นเวลานาน ราษฎรผู้ครอบครองบางส่วนได้นำที่ดินไปออก น.ส. ๓ ก. ใบจอง จากหน่วยราชการอื่นซึ่งมิใช่หน่วยงานของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ก็ยังมี ข้อพิพาทกับสุขาภิบาลโนนบุรี (เทศบาลตำบลโนนบุรี) ซึ่งอ้างสิทธิการใช้ประโยชน์เช่นกันและยัง

นำที่ดินไปให้ราษฎรเช่าที่ดินด้วย ซึ่งจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขปัญหา การเช่าที่ดินสุขาภิบาลโนนบุรีขึ้น ผลการพิจารณาได้ข้อยุติว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ราชพัสดุ และ ปัจจุบันนี้ สุขาภิบาลโนนบุรี (เทศบาลตำบลโนนบุรี) ยอมรับว่าที่ดินพิพาทนี้เป็นที่ราชพัสดุ โดยได้ มีการยื่นขออนุญาตใช้ที่ดินในบริเวณที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนเลขที่ กส. ๙๖๘ เพื่อสร้าง เป็นสวนสาธารณะกับกรมธนารักษ์แล้ว รวมทั้งราษฎรผู้เคยทำสัญญาเช่าที่ดินกับสุขาภิบาลโนนบุรี (เทศบาลตำบลโนนบุรี) ได้ยอมรับว่าที่ดินพิพาทเป็นของกรมธนารักษ์และได้ยื่นคำขอเช่าที่ดินกับผู้ ถูกฟ้องคดีที่ ๔ โดยผ่านทางจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนอาศัยอยู่ในที่บริเวณรอบนอก ที่ราชพัสดุแปลงดังกล่าวโดยเช่ากับสุขาภิบาลโนนบุรี (เทศบาลตำบลโนนบุรี) ดังกล่าวมาแล้ว ผู้ถูก ฟ้องคดีที่ ๓ ยื่นคำให้การและคำร้องในฉบับเดียวกันโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่าผู้ฟ้องคดีอ้าง กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ให้การโต้แย้งว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ราชพัสดุและ ได้มีการ ใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ใดมีกรรมสิทธิ์ดีกว่ากัน กรณีนี้เป็นการเรียกร้องสิทธิ เหนืออสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน คดีจึงอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม ผู้ฟ้องคดีทำความเข้าใจว่า คดีนี้ โอนมาจากเรื่องร้องทุกข์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องร้องทุกข์รับที่ ๕๒๖/๒๕๓๙ โดยโอนมาเป็นคดีปกครองของศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ ๔๙/๒๕๔๕ ตามมาตรา ๑๐๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อมา เมื่อศาลปกครองขอนแก่นเปิดทำการจึงได้มีการโอนคดีนี้มายังศาลปกครองขอนแก่น ตามคำขอของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ฟ้องคดีจึงขอให้ศาลปกครองขอนแก่นเป็นผู้ วินิจฉัยชี้ขาดเหตุแห่งข้อพิพาททั้งปวงนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทำความเห็นสรุปได้ว่า ผู้ฟ้องคดีอ้าง กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทในคดีนี้ ซึ่งหน่วยราชการคือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ได้โต้แย้งคัดค้านว่าเป็น ที่ราชพัสดุและได้มีการใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาว่าผู้ใดมีกรรมสิทธิ์ดีกว่ากัน ซึ่งผู้ ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จะต้องดำเนินการออกเอกสารสิทธิจดทะเบียนที่ดินตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของ ศาลตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดตามนัยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๙ กรณีนี้เป็นการเรียกร้องสิทธิเหนือ อสังหาริมทรัพย์ตามนัยมาตรา ๑๓๐๔ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามมาตรา ๖๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมเป็น ผู้พิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ใดมี สิทธิดีกว่า ศาลปกครองขอนแก่นเห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงรับกันว่าผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ ในที่ดินพิพาทโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย ต่อมาเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ประกาศให้ผู้ครอบครองที่ดิน แต่ยังไม่มีการออกเอกสารสิทธิไปแจ้งการครอบครองเพื่อขอออกเอกสารสิทธิที่ดินตามประมวลกฎหมาย ที่ดิน ผู้ฟ้องคดีได้ไปยื่นคำขอจำนอง (จ.ด. ๒) แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปฏิเสธการออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เนื่องจากพิจารณาสถานะทางกฎหมายของที่ดิน พิพาทว่า เป็นที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือมิฉะนั้นก็เป็นที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่ใช้ เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ โดยพิจารณาจากแผนผังโครงการจัดที่ดิน ได้เขียนไว้ว่าเป็นที่ดินสุขา และวินิจฉัยข้อกฎหมายตามพระราชกฤษฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมประกาศ ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๔๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ว่า ได้มีการกันเนื้อที่ประมาณ ๔,๑๐๐ ไร่ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๔๔๙ เพื่อบริการกรมการปกครองนำไปจัดตั้ง อำเภอสหัสขันธ์ ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือมิฉะนั้นก็เป็นที่ราชพัสดุ ส่วนผู้ ถูกฟ้องคดีที่ ๔ เห็นว่า เหตุผลท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดว่า ได้มีการกันที่ดินดังกล่าวออกจาก

ที่ดินของนิคมสร้างตนเองเพื่อนำไปจัดตั้งอำเภอสหพันธ์ ที่ดินทั้ง ๔,๑๐๐ ไร่ จึงเป็นที่ราชพัสดุ ประเด็นพิพาทในคดีนี้ที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษา คือ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งปฏิเสธการดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยอ้างเหตุผลข้อกฎหมายว่าที่ดิน เป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กิติ หรือเป็นที่ราชพัสดุ อยู่ในความดูแลรักษาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ กิติเป็น คำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ คดีนี้จึงมีใช้กรณีที่ต้องพิจารณาพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการครอบครองหรือสิทธิในการครอบครองทำประโยชน์ของคู่กรณีแต่ละฝ่าย แต่ศาลจะพิจารณา ถึงความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ปฏิเสธการดำเนินการออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีว่า มีการให้เหตุผลอย่างถูกต้องโดยการปรับใช้ กฎหมายได้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตนารมณ์ในการตรา พระราชกฤษฎีกาให้กันที่ดินออกจากเขตนิคมสร้างตนเอง จำนวนเนื้อที่ ๔,๑๐๐ ไร่ เพื่อนำไปจัดตั้ง อำเภอสหพันธ์นั้นมีความหมายว่าให้นำไปจัดตั้ง "ที่ว่าการอำเภอ" ตามความเข้าใจของผู้ถูก ฟ้องคดีทั้งสอง หรือหมายถึงอำเภอที่ประกอบไปด้วยสถานที่ราชการ ตลาด ชุมชนของราษฎร วัด ฯลฯ ตามความเข้าใจของผู้ฟ้องคดี จึงเห็นว่าคดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมาย ของคำสั่งทางปกครองที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของ ศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลจังหวัด กาฬสินธุ์เห็นว่า กรณีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินดังกล่าวเกิดจากการพิจารณาวินิจฉัยและ การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้กับผู้ฟ้องคดีเนื่องจาก การโต้แย้งสิทธิในที่ดิน โดยผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทไม่ใช่ที่สาธารณประโยชน์เป็น ที่รกร้างว่างเปล่าที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ ดังนั้น สิทธิของบุคคลอื่นเกี่ยวกับที่ดินหรือ อสังหาริมทรัพย์ต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๔ ทรัพย์สิน มาตรา ๑๒๙๘ ที่บัญญัติว่า "ทรัพย์สินทั้งหลายนั้น ท่านว่าจะก่อตั้งขึ้นได้แต่ด้วยอาศัยอำนาจใน ประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น" บทบัญญัติมาตรานี้กำหนดให้การพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับ สิทธิในที่ดินอยู่ในบังคับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติในเรื่องนั้นไว้ เป็นพิเศษ สำหรับคดีนี้ แม้ผู้ฟ้องคดีจะถูกโต้แย้งจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ใช้อำนาจตามกฎหมายไม่ ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินให้กับผู้ฟ้องคดีโดยอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ สาธารณประโยชน์อันเป็นการกระทำทางปกครองก็ตาม แต่ประเด็นหลักที่คู่ความโต้แย้งกัน เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในที่ดินพิพาทว่าเป็นที่ดินของ ผู้ฟ้องคดีหรือเป็นของสาธารณประโยชน์หรือ ที่ราชพัสดุศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่าที่ดินนี้ เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดีตาม ข้ออ้างหรือไม่ จึงจะสามารถพิจารณาเกี่ยวกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ที่ดินให้กับผู้ฟ้องคดีต่อไป ซึ่งการพิจารณาคดีที่ดินพิพาทระหว่าง คู่กรณีต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ "มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของ แผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อ ประโยชน์ร่วมกัน เช่น (๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็น ของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน (๒) ..." การพิจารณาข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน พิพาทในคดีนี้ยังต้องพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายที่ดิน และ กฎหมายอื่นที่บัญญัติในเรื่องนั้นไว้เป็นพิเศษอยู่ด้วย กล่าวคือ ต้องพิจารณาถึงกรรมสิทธิ์ในที่ดินว่า เป็นของผู้ฟ้องคดีหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเป็นหลัก ดังนั้น ศาลที่มีอำนาจพิจารณา พิพากษาเกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน จึงได้แก่ศาลยุติธรรม คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของ

ศาลยุติธรรมคือศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามคำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาลที่ ๓/๒๕๔๕, ๕/๒๕๔๕, ๒๘/๒๕๔๕, ๒๙/๒๕๔๕ และ ๓๑/๒๕๔๖ คำวินิจฉัย ปัญหาที่ต้องพิจารณา คดีเกี่ยวกับ สิทธิในที่ดินอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง คณะกรรมการ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องคดีนี้สรุปได้ว่า ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ผู้ฟ้องคดีกับพวกซึ่งได้รับการจัดสรรที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยในเขตสุขาภิบาลโนนบุรี เข้าไปบุกเบิกที่ดิน พืพาทซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าและมีใช้ที่สาธารณะห่างจากบริเวณที่ได้รับจัดสรรทาง ทิศตะวันตกประมาณ ๑๐๐ เมตร เนื้อที่ประมาณรายละ ๑-๓ งาน โดยครอบครองทำประโยชน์ใน ที่ดินแปลงดังกล่าวตลอดมา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ผู้ฟ้องคดีไปแจ้งการครอบครองที่ดินเพื่อขอออก หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) ตามประกาศของทางราชการ แต่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ที่ดินกลับไม่ดำเนินการรังวัดให้ผู้ฟ้องคดีโดยแจ้งว่าที่ดินดังกล่าวเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงขอให้ ทางราชการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีส่วนผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ให้การ ในทำนองเดียวกันว่า ที่ดินพิพาทไม่ได้มีสถานะเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง แต่เป็นที่ดินของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือมิฉะนั้นก็เป็นที่ดินราชพัสดุของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ซึ่งเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังนั้น ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลคงมีประเด็นต้องพิจารณา ให้ได้ความว่า ที่ดินนี้เป็นของผู้ฟ้องคดีตามที่กล่าวอ้างหรือไม่ จึงเป็นกรณีพิพาทอันเกี่ยวกับสิทธิใน ที่ดินระหว่างคู่กรณี ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่า คดี เกี่ยวกับสิทธิในที่ดิน ระหว่าง นางเจริญใจ เข้มวงศ์ ผู้ฟ้องคดี เทศบาลตำบลโนนบุรี ที่ ๑ นายอำเภอสหัสขันธ์ ที่ ๒ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ ๓ และสำนักงานธนารักษ์จังหวัด กาฬสินธุ์ ที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดี อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ซึ่งในคดีนี้ได้แก่ ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ (ลงชื่อ) อรรถนิติ ดิษฐอำนาจ (ลงชื่อ) เฉลิมชัย เกษมสันต์ (นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ) (หม่อมหลวงเฉลิมชัย เกษมสันต์) ประธานศาลฎีกา กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของ ศาลยุติธรรม (ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน (ลงชื่อ) อัครวิทย์ สุมาวงศ์ (นายอัคราทร จุฬารัตน) (นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์) ประธานศาลปกครองสูงสุด กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลปกครอง (ลงชื่อ) พลโท อัฐพร เจริญพานิช (ลงชื่อ) พลโท อาชวัน อินทรเกสร (อัฐพร เจริญพานิช) (อาชวัน อินทรเกสร) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของศาลทหาร (ลงชื่อ) พรชัย รัศมีแพทย์ (นายพรชัย รัศมีแพทย์) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๗

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/44/2547>